

**Ośrodek Pomocy
Społecznej
w Pyrzycach**

Plac Ratuszowy 1, 74-200 Pyrzyce
tel. (91) 5 611 150; fax (91) 5 611 163
e-mail: sekretariat@opspyrzyce.pl
www.opspyrzyce.pl

Druk Nr 138 / 25

Pan

Paweł Retecki

Przewodniczący Rady Miejskiej

W Pyrzycach

Nasz znak: OPS-DRPS.060.05.2025.AGK

Pyrzyce, dnia 15 kwietnia 2025 r.

W załączeniu przedkładam sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pyrzyce na lata 2024 - 2027 za rok 2024, przyjętego Uchwałą LXX/540/24 Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia 21 marca 2024 r.

BURMISTRZ
Marzena Podzińska

**Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy
Domowej w Gminie Pyrzyce na lata 2024-2027**

za rok 2024

GMINA PYRZYCE

Pyrzyce, kwiecień 2025

Doświadczanie **przemocy domowej** jest wyjątkowo trudną sytuacją – osoby bliskie, które zamiast być źródłem miłości i oparcia stanowią realne zagrożenie dla zdrowia i życia. Przemoc domowa występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia i statusu materialnego. Może pojawić się na każdym etapie związku. Jej istotą jest uzyskanie kontroli i władzy. Osoba stosująca przemoc dąży do zbudowania przewagi sił i do władzy – po to, aby pozbawić osobę doświadczającą przemocy możliwości samostanowienia i obrony swoich praw.

Przemoc domowa jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu fizycznym i psychicznym, jak i poważne długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym. Destrukcyjna siła przemocy niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Przemoc posiada ogromną moc wywierania wpływu na całe funkcjonowanie człowieka, na pracę jego umysłu, na jego procesy emocjonalne, jego świat zewnętrzny – niezwalczana przybiera na sile i eskaluje.

Pod pojęciem przemocy rozumie się wymierzone i celowe zachowania zmierzające do szkodenia innym, ewentualnie przybierające destruktywny lub awersyjny charakter. Przemoc określana jest przeważnie jako intencjonalne użycie przewagi, siły, które narusza porządek moralny. We współczesnym świecie przemoc domowa jest zjawiskiem coraz bardziej powszechnym. Zakres, wielość form i skutki natury fizycznej, psychologicznej, zdrowotnej czy ekonomicznej sprawiają, że winno się ją uznać za zjawisko społeczne szczególnej kategorii. Przemoc niesie ze sobą dotkliwe konsekwencje dla wszystkich osób, których dotyczy, zarówno ofiar, sprawców, jak również świadków jej stosowania. Następstwa te obejmują różne sfery życia i rzutują na funkcjonowanie na dalszych jego etapach.

Przeciwdziałanie przemocy domowej na wszystkich jej płaszczyznach i w różnym zakresie jest powinnością wielu podmiotów, począwszy od organów władzy publicznej, przez wyspecjalizowane instytucje i organizacje utworzone w celu jej zwalczania, na indywidualnych obywatelach kończąc.

Zapobieganie przemocy wymaga opracowania i realizowania programu, który przyczyni się do poprawy poczucia bezpieczeństwa osób doznających lub zagrożonych przemocą domową. Zadaniem programu jest zmiana postaw prezentowanych wobec kwestii przemocy, zarówno w świadomości osób doznających przemocy, stosujących przemoc, będących świadkami przemocy, jak również przedstawicieli służb powołanych do niesienia pomocy w tym obszarze.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) definiuje **przemoc domową** jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a. narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b. naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c. powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d. ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e. istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc domowa może przybierać różną postać. Każdy z rodzajów przemocy może przybierać różne formy. Osoby doznające przemocy domowej rzadko doznają tylko jednego jej rodzaju:

- **Przemoc fizyczna** – to wszelkiego rodzaju bezpośrednie działanie z użyciem siły, którego rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. klapsy, potrząsanie, ciągnięcie za włosy, popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni, itp. Przemocy fizycznej zawsze towarzyszy przemoc psychiczna.

- **Przemoc psychiczna** – to działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, np. wyśmiewanie, zastraszanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, ubliżanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, stosowanie gróźb, szantażowanie, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, itp. Przemoc psychiczna może występować bez udziału przemocy fizycznej.

- **Przemoc seksualna** – to zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych wbrew woli, jak również na kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma lub ma obawy dotyczące danego zachowania seksualnego np. nieakceptowane pieszczoty i praktyki seksualne, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, gwałt, sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych, uszkodzenia genitaliów, piersi, zmuszanie do oglądania filmów i zdjęć pornograficznych, itp. Przemoc seksualna występuje wraz z przemocą fizyczną i psychiczną.

- **Przemoc ekonomiczna** – to działanie mające na celu całkowite uzależnienie finansowe, np. odbieranie zarobionych pieniędzy, odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych, uniemożliwienie bądź ograniczanie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, okradanie, niszczenie przedmiotów, itp.

- **Cyberprzemoc** – to zachowania wykorzystujące środki komunikacji elektronicznej na odległość do zastraszania, nękania, prześladowania, kontrolowania, np. obraźliwe i krzywdzące wiadomości sms, e-maile, rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów, czy komentarzy na portalach społecznościowych, podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Narzędziami stosowanymi są głównie: czaty, komunikatory, strony internetowe, poczta elektroniczna, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy sms i mms.

- **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

W myśl ustawy **osoba doznająca przemocy domowej** to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujący i gospodarujący oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Nowelizacja ustawy wprowadziła zmiany mające na celu modyfikację organizacji i funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych, zmiana określenia zadań oraz wprowadzenia nowych rozwiązań prawnych wpływających na usprawnienie ich pracy. Zespołowi interdyscyplinarnemu przypisane zostały zadania o charakterze strategicznym, przez które będzie kształtowana lokalna polityka przeciwdziałania przemocy domowej.

Powołanie nowego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Pyrzyce nastąpiło z dniem 21.09.2023 r., zgodnie z Zarządzeniem Nr 1236/2023 Burmistrza Pyrzyc. Aktualnie w skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele następujących podmiotów:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach:
 - Pani Agnieszka Gajewska – Kuca,
 - Pani Ewa Śluborska;
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pyrzycach:
 - Pani Ewelina Rynkiewicz;
- 3) Komenda Powiatowa Policji w Pyrzycach:
 - Pan Gabriel Gapiński;
- 4) Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Pyrzycach:
 - Pani Beata Berdzik;
- 5) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Eskulap w Pyrzycach:
 - Pani Maria Jurecka ;
- 6) Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Krokus” w Pyrzycach:
 - Pan Kazimierz Lipski;
- 7) Sąd Rejonowy w Stargardzie:
 - Pani Wioleta Hallmann;
- 8) Straż Miejska w Pyrzycach:
 - Pan Michał Maduzia;

Rozpatrywanie spraw indywidualnych należy do zadań grup diagnostyczno-pomocowych. Do udzielenia pomocy i wsparcia w skład grupy powoływane są przez Zespół osoby, które są najbliższe środowiska domowego i często znają sytuację osób zagrożonych lub doznających przemocy domowej, w podstawowym składzie pracownik socjalny i dzielnicowy dla danego rejonu zamieszkania osób i rodzin objętych procedurą. W skład grupy mogą także wchodzić m. in. pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, asystent rodziny nauczyciel wychowawca znający sytuacje domowa małoletniego, osoby wykonujące zawód medyczny, przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Praca grup diagnostyczno-pomocowych koncentruje się na ocenie sytuacji domowej oraz realizowaniu procedury „Niebieskie Karty” i działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową. Ponadto po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” grupa diagnostyczno-pomocowa monitoruje sytuację osób przez okres 9 miesięcy.

Działania pomocowe kierowane są również w stronę osób stosujących przemoc. Oprócz realizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, wprowadzono nową formę oddziaływań, tj. programy psychologiczno-

terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową. Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową są organizowane przez starostwo powiatowe, na terenie gminy Pyrzyce zajęcia realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Program ma na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.

Zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r., do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Do dnia podjęcia uchwały Nr LXX/540/24 Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia 21 marca 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pyrzyce na lata 2024-2027 obowiązywał Gminny Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przyjęty uchwałą nr XLIV/332/21 Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia 23 grudnia 2021 roku na lata 2022 - 2025. Celem programu było efektywne i zintegrowane działanie przeciw przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. W przyjętym programie założono jako cel główny zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Pyrzyce poprzez cele szczegółowe:

1. monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
2. podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców Gminy Pyrzyce na temat zjawiska przemocy, jego przejawów i form,
3. poprawa skuteczności działań instytucji zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy,
4. zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Określone cele nadal są wskazówką do podejmowania bieżących działań i wynikających z potrzeb odbiorców jak i realizatorów programu. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej odbywa się w oparciu o współpracę i zaangażowanie wielu instytucji i organizacji posiadających w swojej ofercie działania m.in. z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. W skład systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Pyrzyce wchodzi podmioty wskazane poniżej:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Pełnomocnik Burmistrza Pyrzyc ds. Uzależnień i Zdrowia
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Punkt Wsparcia
- Placówka Wsparcia Dziennego
- Klub Młodzieżowy
- Świetlice środowiskowe
- Komenda Powiatowa Policji
- Straż Miejska

- Podstawowa opieka zdrowotna
- Placówki oświatowe
- Prokuratura Rejonowa
- Sąd Rejonowy w Stargardzie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Organizacje pozarządowe
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna

Zjawisko przemocy domowej i jego skala w Gminie Pyrzyce została określona na podstawie danych statystycznych pochodzących ze sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach, Zespołu Interdyscyplinarnego w Pyrzycach, innych podmiotów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Pyrzyce.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W PYRZYCACH

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach odpowiedzialny jest za obsługę techniczno - organizacyjną Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są m.in. poprzez procedurę Niebieskich Kart, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej, w oparciu o zasady określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Na potrzeby wynikające ze zmian ustawowych w zakresie wsparcia małoletnich wprowadzono Zarządzeniem Nr 22/2024 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach z dnia 18.12.2024 r. w sprawie wprowadzenia procedury postępowania w sytuacji zapewnienia przez pracownika socjalnego ochrony dziecku w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową.

Ośrodek Pomocy Społecznej włączył się do Ogólnopolskiej Kampanii Dzieciństwo bez Przemocy, której organizatorem jest Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę oraz Krajowa Koalicja na Rzecz Ochrony Dzieci. Kampania trwała od 08.10.2024 r. do 19.11.2024 r., była wyrazem sprzeciwu wobec krzywdzenia dzieci w Polsce i promowała rozwiązania sprzyjające dobremu dzieciństwu. Podczas finału 19.11.24 na znak sprzeciwu wobec krzywdzenia dzieci instytucje z terenu gminy, które włączyły się do akcji rozświetliły swoje siedziby na czerwono.

Do zadań pracowników socjalnych powołanych do grup diagnostyczno-pomocowych, określonych zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, należy w szczególności praca z osobą doznającą przemocy domowej, opracowanie indywidualnego planu pomocy, zgodnie z jej uzasadnionymi potrzebami oraz z osobą stosującą przemoc. Podejmowane działania mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy i poprawę jej sytuacji życiowej w środowisku domowym. Indywidualny plan pomocy uwzględnia potrzeby, zasoby i sytuację osoby doznającej przemocy. W ramach podejmowanych działań pracownicy socjalni:

- udzielają kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy, formach i instytucjach świadczących pomoc małoletnim,

- organizują niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby,
 - zapewniają osobie doznającej przemocy, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc,
 - podejmują działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym w szczególności składają systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową, najczęściej wizyty odbywają się raz w miesiącu przez okres trwania procedury, a po zakończeniu procedury przez okres 9 miesięcy najczęściej co 3 miesiące,
 - prowadzą rozmowy ze sprawcami przemocy o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy oraz informują o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii, udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym.
- Spotkania grup diagnostyczno – pomocowych odbywają się z zachowaniem ustawowych terminów oraz w zależności od potrzeb.

Analiza zjawiska przemocy w świetle źródeł zastanych w Gminie Pyrzyce

W roku 2024 do Zespołu Interdyscyplinarnego w Pyrzycach wpłynęło **56 formularzy „Niebieskiej Karty-A”** wszczynających procedurę , w tym: 17 przekazanych przez przedstawicieli policji, 16 przez przedstawicieli pomocy społecznej, 10 przez przedstawicieli oświaty, 2 przez przedstawicieli Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także 11 formularzy przekazanych z innych gmin w związku z właściwością miejscową ZI do realizacji procedury (pobyt osoby doznającej lub stosującej przemoc domową na terenie Gminy Pyrzyce). Ponadto realizowano dalsze działania wobec **29** rodzin w których procedurę „Niebieskie Karty” wszczęto w latach poprzednich (2023 r., 2024 r.) Odbyło się **6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego** oraz **293 posiedzenia powołanych grup diagnostyczno – pomocowych** (w danym roku funkcjonowało 85 grup). W ramach procedury objęto łącznie wsparciem 85 rodzin, w tym **127 osób doznających przemocy domowej**. Udzielono poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego. 5 osób uczestniczyło w grupie wsparcia dla osób doznających przemocy utworzonej w ramach działań realizowanych w Gminnym Punkcie Wsparcia. Z uwagi na bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie zabezpieczono w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej 7 dzieci, z tego 5 umieszczono w rodzinie zastępczej, a 2 w placówce opiekuńczo – wychowawczej. W roku ubiegłym na wniosek grup diagnostyczno - pomocowych zakończono **40 procedur „Niebieskie Karty”** w tym: 38 z powodu ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej a pozostałe 2 z uwagi na brak zasadności podejmowania działań. W ramach działań podejmowanych na rzecz osób stosujących przemoc domową Zespół Interdyscyplinarny skierował, na wniosek grup diagnostyczno – pomocowych, 36 osób do podjęcia programu korekcyjno – edukacyjnego realizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach, z tego program ukończyło 20 osób.

Tab. 1 Realizacja procedury Niebieskie Karty na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2022 – 2024

LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY „NIEBIESKA KARTA” na terenie Gminy Pyrzyce			
ROK	2022	2023	2024
Ośrodek Pomocy Społecznej	3	16	16
Policja	18	17	17
Oświata	1	1	10
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	-	-	2
Formularze otrzymane z innych gmin	-	-	11

WYSZCZEGÓLNIENIE			
Liczba wszczętych w danym roku procedur NK-A, w tym:	22	34	56
Liczba kontynuowanych formularzy NK-A, wszczętych w latach poprzedzających dany rok	10	15	29
Liczba formularzy dokumentujących kolejne zdarzenie w sprawach toczących się procedur NK	3	5	4
Liczba formularzy NK-C	22	34	44
Liczba formularzy NK-D	15	37	49
Liczba zakończonych procedur NK	16	23	40

Źródło: dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego

Tab. 2 Liczba wszczętych procedur NK na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2022 – 2024

Miejscowość	2022	2023	2024
Pyrzyce	12	22 w tym 1 przekazana z innej gminy	35 w tym 5 przekazane z innych gmin
Rzepnowo	-	-	-
Żabów	2	1	6 w tym 2 przekazane z innych gmin
Ryszewko	-	-	-
Ryszewo	-	-	-
Turze	1	2	-

Młyny	-	1	1
Okunica	-	2	1
Stróżewo	-	1	-
Brzesko	-	-	3
Nowielin	1	3 w tym 1 przekazana z innej gminy	2 w tym 1 przekazana z innej gminy
Mielęcin	3	1 przekazana z innej gminy	1
Krzemlin	-	-	1 przekazana z innej gminy
Brzezina	3	1	
Czernice	-	-	2
Giżyn	-	-	2 w tym 1 przekazana z innej gminy
Obromino	-	-	1
Letnin	-	-	1
Łącznie	22	34	56

Źródło: dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego

Tab. 3 Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, powołanych grup diagnostyczno-pomocowych na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2022 – 2024

FUNKCJONOWANIE ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO			
ROK	2022	2023	2024
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	6	6
Liczba funkcjonujących grup roboczych	32	49	85
Liczba spotkań grup roboczych	87	112	293

Źródło: dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego

Tab. 4 Dane dotyczące działań podejmowanych w ramach procedury „Niebieskie Karty” na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2022 - 2024

DZIAŁANIA W RAMACH PROCEDURY NIEBIESKIE KARTY			
ROK	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury	32	48	85
Liczba osób w rodzinach objętych działaniami w ramach procedury	107	172	187
Liczba osób doznających przemocy w rodzinie objętych działaniami w ramach procedury, w tym:	33	55	127

Kobiety ogółem:	23	38	49
- niepełnosprawne	3	3	6
- starsze	5	12	15
Mężczyźni:	5	3	5
- niepełnosprawni	1	0	1
- starsi	3	2	1
Dzieci:	5	14	73
- dziewczynki	2	8	37
- chłopcy	3	6	36
- niepełnosprawne	0	0	5
Liczba osób objętych procedurą, wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie, w tym:	33	55	60
- kobiety	2	9	13
- mężczyźni	31	46	47

Źródło: dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego

Tab. 5 Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2022 - 2024

ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM W TRYBIE ART. 12 a			
ROK	2022	2023	2024
Liczba dzieci które zostały odebrane z rodziny w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym:	3	5	7
- chłopcy	1	3	5
- dziewczynki	2	2	2
Liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej	0	0	-
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej	0	2	5
Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej	3	3	2

Źródło: dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego

W celu zapewnienia osobom dotkniętym przemocą stan bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania, wobec 8 sprawców przemocy zastosowano środki zapobiegawcze w postaci tymczasowego aresztowania. Głównymi przyczynami wzmagającymi agresję sprawców dopuszczających się różnych form przemocy jest m. in. problem alkoholowy, brak właściwej komunikacji i relacji pomiędzy domownikami, brak umiejętności rozwiązywania konfliktów. W zakresie procedury NK w przypadku 18 sprawców mających problem alkoholowy podejmowano czynności zmierzające do podjęcia leczenia odwykowego, terapii odwykowej, leczenia farmakologicznego.

Częstym problemem współwystępującym w rodzinie dotkniętej przemocą są problemy opiekuńczo – wychowawcze. W zakresie indywidualnego planu wsparcia w przypadku 12 rodzin z dziećmi przydzielono asystenta rodziny celem poprawy funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz motywowania i wspierania w podejmowanych czynnościach związanych często ze zmianą postaw, eliminowaniem czynników sprzyjających

niepożądanym zdarzeniom. Rolą asystenta rodziny jest wspieranie rodzin, które z różnych powodów nie są w stanie w sposób akceptowany społecznie pełnić prawidłowo swoich funkcji. Dla uzyskania wskazanych celów asystent rodziny podejmował:

- pomoc we wzmacnianiu rodziny i wzbudzenie motywacji członków rodziny do rozwiązywania problemów i realizacji nałożonych celów,
- pomoc w rozwiązywaniu podstawowych problemów socjalnych i zdrowotnych rodziny,
- wsparcie w rozwiązywaniu dominujących problemów psychologicznych u członków rodziny,
- tworzenie warunków do wzrostu umiejętności wychowawczych rodziców i rozwiązanie podstawowych problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- tworzenie warunków do wzrostu umiejętności społecznych i aktywności społecznej rodziny,
- motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych dorosłych członków rodziny oraz ich aktywności zawodowej.

Z uwagi na występujący problem przemocy w przypadku **16 rodzin** skierowano wnioski do Sądu Rejonowego w Stargardzie, VII Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację dzieci. W roku 2024 r. powiadomiono Prokuraturę Rejonową w Pyrzycach o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w wyniku wszczętej procedury w **8** przypadkach w ramach działań grup diagnostyczno-pomocowych. Ponadto powiadomienia sądu lub organu ścigania następowały również przez placówki oświatowe, policję przez powołaniem grup. W ramach wszczętych procedur nie występowała konieczność udzielenia schronienia osobom dotkniętym przemocą w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Osoby doświadczające przemocy, osoby uzależnione od alkoholu, współuzależnione oraz wszystkie osoby, które przeżywały kryzys psychiczny miały możliwość skorzystania ze wsparcia specjalistów poprzez telefoniczne konsultacje (online) udzielane przez psychoterapeutkę w wyznaczonych dniach i godzinach każdego miesiąca. pod nr tel. 502 774 164. Informacja dostępna na stronie internetowej Urzędu Miejskiego.

Od grudnia 2023 r. w Urzędzie Miejskim w Pyrzycach działa Gminny Punkt Wsparcia w którym udzielane jest bezpłatne wsparcie mieszkańcom gminy Pyrzyce, znajdującym się w sytuacji kryzysowej. Wsparcie obejmuje specjalistyczną pomoc psychoterapeuty psychodynamicznego, systemowego, pedagoga, specjalisty pracy socjalnej, pełnomocnika ds. uzależnień i zdrowia, przedstawicieli Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Z tej formy skorzystało **36 osób** objętych działaniami w ramach procedury NK (konsultacje jednorazowe oraz systematyczne). Świadczone były również konsultacje telefoniczne udzielane przez psychoterapeutę. Powyższe zadania realizowane były w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Uzależnieniom Behawioralnym dla Gminy Pyrzyce na lata 2022-2026. Poradnictwo odbywało się w budynku Urzędu Miejskiego na I piętrze, pok. 130, telefon: 91 3970347 zgodnie z zamieszczanym harmonogramem na stronie internetowej Urzędu Miejskiego (aktualizowanym każdego miesiąca).

Rozpowszechniano materiały informacyjne wydane przez Państwową Agencję Rozwiązywania problemów Alkoholowych, Narodowy Program Zdrowia, Polskie Towarzystwo Psychologiczne pt. „Procedura Niebieskiej Karty -podstawowe informacje”, „Jak radzić sobie z przemocą? – porady psychologiczne dla osób doświadczających przemocy”, „Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, „Zatrzymać i zrozumieć przemoc w rodzinie”, „Przemoc w rodzinach z problemem alkoholowym”, „Plan awaryjny dla osób

doświadczających przemocy domowej w epidemii koronawirusa” opracowany przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich a także broszury wydane przez Studio Profilaktyki Społecznej Adam Rynkiewicz „Przemoc domowa i alkohol”, „Sytuacja dziecka w rodzinie z problemem przemocy”, informator „Czy to co robię, to przemoc”, poradnik dla osób doświadczających przemocy w rodzinie „Przemoc w rodzinie”.

Zarówno osoby doświadczające przemocy jak i stosujące przemoc objęte zostały wsparciem na podstawie opracowanego przez grupy diagnostyczno - pomocowe indywidualnego planu pomocy, w następującym zakresie:

1. diagnozowano sytuację i potrzeby osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
2. informowano o bezpłatnym poradnictwie prawnym oraz psychologicznym dostępnych poprzez kontakt telefoniczny i za pomocą urządzeń elektronicznych;
3. osobom doświadczającym przemocy oraz świadkom przemocy udzielono kompleksowych informacji o możliwości uzyskania pomocy socjalnej, pedagogicznej, oraz wsparcia świadczonego w instytucjach i podmiotach oferujących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
4. podjęto działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, poprzez monitorowanie stanu bezpieczeństwa rodzin dotkniętych przemocą, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą (te zadania realizuje dzielnicowy i pracownik socjalny) oraz działania profilaktyczne przeprowadzone w placówkach oświatowych skierowanych do dzieci, młodzieży szkolnej i ich rodziców w ramach zdalnego nauczania;
5. podejmowano interwencje w rodzinach dotkniętych przemocą w rodzinie oraz narażonych z powodu występujących form agresji. W przypadku rodzin przejawiających problemy opiekuńczo - wychowawcze objęto je wsparciem asystenta rodziny;
6. organizowano niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymagał tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
7. przeprowadzono rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informowano te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, kierowano sprawców przemocy do programu korekcyjno – edukacyjnego;
8. rozpowszechniano informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym poprzez uzyskiwane ulotki oraz informatory ogólnie dostępne na stronie internetowej ośrodka.

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W PYRZYCACH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pyrzycach działa w oparciu o art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z art. 4¹ ust 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w skład gminnej komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – członkowie Komisji w 2024 r. zrealizowali ramowy program podstawowego szkolenia dla członków gminnych komisji rozwiązywania

problemów alkoholowych.

Zgodnie z zarządzeniem Nr 41/2024 Burmistrza Pyrzyc z dnia 23 lipca 2024 r. Komisja składała się z następujących członków:

1. Anna Wyzińska – Przewodnicząca Komisji;
2. Ewelina Rynkiewicz – Z-ca Przewodniczącej (Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień i Zdrowia);
3. Anna Borkowska (psychoterapeuta);
4. Agnieszka Gajewska-Kuca (przedstawiciel jednostki pomocy społecznej);
5. Paweł Piwoni (przedstawiciel Policji);
6. Maria Jurecka (przedstawiciel ochrony zdrowia);
7. Michał Maduzia (przedstawiciel Straży Miejskiej);
8. Sławomir Olech (przedstawiciel organizacji pozarządowej);
9. Kazimierz Jaborowski (członek Komisji).

Komisja powołana jest do inicjowania działań interwencyjnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz prewencyjnych w ramach przeciwdziałania uzależnieniu. Celem działań profilaktycznych Komisji jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększenie zdolności do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Komisja zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowaniem zdrowego stylu życia oraz pomocą rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. Komisja kieruje osoby z problemem alkoholowym do odpowiednich instytucji, następnie koordynuje i nadzoruje podejmowane działania. Ponadto Komisja realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W roku 2024 do przewodniczącej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło **42 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego**, w tym 13 przekazanych od członków rodziny, jak i osób niespokrewnionych, 21 przez przedstawicieli Policji oraz 8 przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Ponadto Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pyrzycach w 2024 r. odbyła **13 posiedzeń** motywując do podjęcia działań trzeźwościowych i abstynencyjnych, przeprowadzono rozmowy z **28 osobami podejrzanymi o nadużywanie alkoholu**.

Ponadto zgodnie z Art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.), Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego sądowego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. W związku z powyższym Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowała 11 osób na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, z czego 5 osób zostało przebadanych.

W ramach zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych oraz dla dzieci i młodzieży zatrudniono **dwóch psychoterapeutów**. Pierwszy z psychoterapeutów prowadził stacjonarnie porady, konsultacje i psychoterapię w Klubie Abstynenta „Krokus” w Pyrzycach, z tej formy wsparcia skorzystało **35 osób**. Wszystkie te osoby podjęły także próbę abstynencji, niektórzy powrócili do nadużywania alkoholu, część osób nadal utrzymuje abstynencję, nadal korzysta ze wsparcia. Odbyły się także konsultacje dla osób współuzależnionych, rodzin osób z problemem alkoholowym. Wsparcie udzielane jest anonimowo. Były to konsultacje, które

zakwalifikować można jako: poradnictwo, wsparcie, kierowanie do podjęcia pomocy, motywowanie do zmiany sytuacji życiowej, radzenia sobie z emocjami, przeciwnościami losu. Najczęściej poruszane tematy to – poczucie samotności, kryzysu w relacji z bliskimi, poczucia własnej nieadekwatności do oczekiwań innych, poczucia odpowiedzialności za problemy innych (współuzależnienie).

Drugi z psychoterapeutów nawiązał współpracę z pracownikami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pyrzycach, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Kuratorami Sądowymi, lekarzami pierwszego kontaktu. Celem było dostarczenie informacji o lepszej dostępności osób uzależnionych i współuzależnionych do fachowej pomocy specjalisty psychoterapii uzależnień.

Osoby uzależnione, współuzależnione oraz rodziny mogły korzystać w początkowym okresie współpracy wedle harmonogramu dwa razy w miesiącu (6 godzin) z poradnictwa i psychoedukacji. Zgłaszające się osoby były kierowane wedle indywidualnych potrzeb np. do oddziału psychiatrycznego celem detoksu, do lekarzy pierwszego kontaktu, na oddział terapii uzależnienia od alkoholu odpowiednio dla kobiet lub dla mężczyzn, do MONAR. Niektóre osoby pozostawały w stałej relacji terapeutycznej comiesięcznej ze specjalistą psychoterapii uzależnień. W roku 2024 mieszkańcy Gminy Pyrzyce doświadczający przemocy osoby uzależnione od alkoholu, współuzależnione oraz wszystkie osoby, które przeżywają kryzys psychiczny mogły skorzystać ze specjalistycznej pomocy w zakresie prowadzenia działalności poradnictwa i psychoedukacji.

Forma teleporad zapewniła mieszkańcom łatwiejszy dostęp do fachowej pomocy i możliwości uzyskania wsparcia. Z tej formy wsparcia mogły korzystać osoby uzależnione, które po ukończonej stacjonarnej terapii uzależnień, chciały kontynuować proces leczenia, a ze względu na podjętą pracę zarobkową mogły skorzystać tylko z procesu leczenia w godzinach popołudniowych. Również pacjenci którzy byli uczestnikami wezwanymi przez GKRPA (gdzie w zaleceniach otrzymali nakaz podjęcia współpracy z specjalistą psychoterapii uzależnień) telefonowali podczas pełnionego dyżuru teleporad. Z formy teleporad mogli skorzystać również kuratorzy oraz asystenci rodziny, którzy pełnią nadzory nad podopiecznymi po południu.

W 2024 roku psychoterapeuta wykonał **200 konsultacji** w trybie stacjonarnym (około 45 minut na sesję terapeutyczną) gdzie z pomocy skorzystały **4 osoby w kontakcie stałym** (tj. biorą udział w sesjach terapeutycznych co 2 tygodnie, regularnie zgłaszają się na spotkania terapeutyczne) oraz **35 osób z pomocy doraźnej**, część sesji miała charakter jedynie konsultacyjny, wówczas takich sesji jest najczęściej od 3 do 5 spotkań. Wykonano ok **190 teleporad** gdzie skorzystało **5 osób w kontakcie stałym** oraz około **50 osób które skorzystały z pomocy doraźnej, interwencyjnej, kryzysowej, jedno lub kilkurazowej**. Forma teleporad zapewniła mieszkańcom łatwiejszy dostęp do fachowej pomocy i możliwości uzyskania wsparcia. Dzięki skutecznej pracy poprzez odbywanie sesji psychoterapeutycznych w połączeniu z teleporadami został osiągnięty rezultat zmniejszenia kierowanych wniosków o nakaz leczenia do GKRPA. Mieszkańcy Gminy Pyrzyce którzy korzystali z pomocy to:

- **osoby uzależnione**, które nie radziły sobie ze stresem, napięciem, lękiem (pomoc jaką uzyskali uchroniła ich przed kolejnym użyciem alkoholu czy narkotyków, te osoby które ukończyły podstawowy etap terapii miały możliwość korzystania z terapii pogłębionej). Praca z lękiem (lęk uogólniony który potęgował się ze względu na zaistniałą sytuację popandemiczną, oraz lękiem spowodowanym wybuchem konfliktu zbrojnego na Ukrainie itp.). Pomoc udzielona pacjentom uzależnionym w jak najszybszym dostaniu się do specjalistycznego Szpitala: celem detoksykacji lub podjęcia leczenia odwykowego stacjonarnego.

- **osoby współuzależnione**, które nie radziły sobie z alkoholizmem występującym w rodzinie: w domu występowała przemoc (zwiększenie ilości spożywania alkoholu, innych środków psychoaktywnych przez osoby uzależnione). Praca z zapobieganiem przemocy, wstydem, strachem, poczuciem osamotnienia i opuszczenia, bezradności, gdzie często żony, matki, córki nie potrafiły radzić sobie z zaistniałą sytuacją.

Osoby korzystające z pomocy doceniały możliwość korzystania z teleporady, dostawały fachową pomoc, często mając możliwość zachowania anonimowości, co na początkowym etapie budowania relacji było dla tych osób bardzo istotne i dawało szansę na wychodzenie z sytuacji kryzysowej. Niektóre osoby korzystały tylko jednorazowo z konkretnej formy porady, inne nawiązały relację terapeutyczną i nadal korzystają z pomocy realizując założone zadania w celu wyjścia z sytuacji kryzysowej.

Ponadto w roku 2024 mieszkańcy Gminy Pyrzyce mieli możliwość skorzystania z pomocy w zakresie poradnictwa wobec osób uzależnionych, współuzależnionych oraz ofiar przemocy domowej. W punkcie wsparcia odbywały się posiedzenia m.in. Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Pyrzyce, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ponadto na rzecz mieszkańców Gminy Pyrzyce były pełnione dyżury pedagoga, psychologa, terapeuty systemowego, psychoterapeuty psychodynamicznego gdzie odbywały się również indywidualne, grupowe konsultacje terapeutyczne dla osób z problemami dotkniętych przemocą domową. Pełnione były również systematyczne dyżury informacyjno – konsultacyjne pełnione przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ponadto Gmina Pyrzyce przystąpiła do współpracy z Radiem ESKA do ogólnopolskiej i edukacyjnej kampanii społecznej dla dzieci, młodzieży, nauczycieli oraz rodziców. Kampania poświęcona problemom depresji wśród młodych ludzi pod hasłem: ESKA – Razem przeciw depresji. Ideą akcji jest wsparcie w walce z depresją wśród młodych ludzi. W ramach tego projektu została utworzona strona internetowa na której wszyscy mieszkańcy Gminy Pyrzyce znajdą pomoce dydaktyczne, wywiady, porady, podcasty, interaktywny film, w którym użytkownik sam kieruje losem młodej 14 letniej bohaterki. www.eska.pl/razemprzeciwdepresjigminapyrzyce

W roku 2024 Gmina Pyrzyce wspólnie z Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Pyrzycach przystąpiła do projektu dotyczącego działań edukacyjnych oraz profilaktyki dzieci i młodzieży. Celem projektu było działanie edukacyjne oraz profilaktyka dla dzieci i młodzieży na temat uzależnień, budowania poczucia wartości, tworzenie więzi i relacji rozwijania zainteresowań jako antidotum na różnego rodzaju uzależnienia. W ramach ww projektu zostały zorganizowane warsztaty i spotkania w Pyrzyckim Domu Kultury dla uczniów klas 8 i szkół ponadpodstawowych.

PYRZYCKIE STOWARZYSZENIE KLUB ABSTYNENTA „KROKUS” W PYRZYCACH

Pyrzyckie Stowarzyszenie Klub Abstynenta „KROKUS” w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym w roku 2024 ze środków z dotacji Stowarzyszenie finansowało prowadzenie zajęć terapeutycznych (AA i Al-Anon) oraz działania profilaktyczne krzewiąc trzeźwe życie i niesie posłanie życia w trzeźwości. Stowarzyszenie działa nie tylko na terenie klubu, lecz wychodzi z działalnością na zewnątrz, do środowiska lokalnego. Pokazuje, że z chorobą alkoholową można zerwać i daje możliwość

powrotu do normalnego trybu życia. Zainteresowanie Stowarzyszeniem jest coraz większe. Zgłaszają się osoby proszące o poradę, po czym zostają członkami Stowarzyszenia. Stowarzyszenie utrzymuje kontakt z zaprzyjaźnionymi duszpasterzami oraz współpracuje z dziekanem parafii NMP Bolesnej w Pirzycach.

DZIAŁALNOŚĆ PLACÓWEK WSPARCIA DZIENNEGO – ŚWIETLIC ŚRODOWISKOWYCH I KLUBU MŁODZIEŻOWEGO

W roku 2024 została utworzona Placówka Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży prowadzona w formie opiekuńczej. Jest to realizacja zadań własnych Gminy Pirzyce w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Działalność utworzenia Placówki Wsparcia Dziennego polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnej opieki po zakończonych obowiązkowych zajęciach edukacyjnych w szkole i zorganizowaniu pomocy edukacyjno – dydaktycznej i opiekuńczo – wychowawczej dla dzieci w wieku od 7 do 15 lat, zamieszkujących na terenie Gminy Pirzyce. Siedzibą Placówki jest Świetlica Wiejska w Żabowie. Placówka pełni funkcję integracyjną, organizując dzieciom czas wolny i rozwijającą ich zainteresowania.

W ramach realizacji działalności informacyjno - edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy Pirzyce w 2024 roku działały ponadto Kluby Młodzieżowe oraz Świetlice Środowiskowe.

Działalność placówek wsparcia dziennego skupiona była przede wszystkim na wspieraniu rodziny w procesie przygotowywania dzieci do samodzielnego życia, zapewnieniu dzieciom opieki w czasie wolnym, miłego spędzania czasu po zajęciach szkolnych, w bezpiecznym i przyjemnym otoczeniu oraz stworzeniu warunków do odrabiania zadań domowych, zjedzenia posiłku, wypoczynku i relaksu przy jednoczesnym respektowaniu ważnych norm społecznych. Istotną była również nauka współpracy i współdziałania w grupie rówieśniczej, rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów, słuchania i rozmawiania, wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa i poczucia własnej wartości.

Podstawowymi formami pracy Świetlic Środowiskowych i Klubu Młodzieżowego w 2024 r. były formy:

- edukacyjne - odrabianie lekcji, wyrównywanie zaległości w nauce, reedukacja, nauka języków i in.;
- zajęcia rozwojowe, obejmujące tematykę promocji zdrowia, profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy oraz ryzykownych zachowań;
- organizowanie dzieciom czasu wolnego: gry i zabawy, wycieczki, inne formy aktywnego spędzania czasu;
- wspierające rozwój zainteresowań i uzdolnień dzieci: plastyczne, teatralne, taneczne, modelarskie itp.;
- zwiększające kulturę osobistą np. nauka zasad zachowania przy stole, nauka higieny;
- rozwijające sprawność fizyczną: gry zespołowe, zabawy zręcznościowe, tenis stołowy, itp.;
- rozwijające poczucie estetyki, czystości, higieny osobistej, otoczenia, itp.;

- współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi;
- współpraca ze szkołami, spotkania z dzielnicowym oraz innymi osobami i instytucjami w zależności od potrzeb dziecka za zgodą rodziców/opiekunów prawnych dziecka.

Świetlice Środowiskowe oraz Kluby Młodzieżowe swoją działalnością obejmują wszystkie dzieci oraz młodzież, która jest zainteresowana tą formą spędzania czasu wolnego. W 2024 r. prowadzona była działalność w następujących miejscowościach: Nowielin, Pstrowice, Mielęcín, Okunica, Brzesko, Krzemlin, Młyny, Stróżewo, Ryszewko, Nieborowo, Obojno, Pyrzyce. Świetlice Środowiskowe, Klub Młodzieżowy w Pyrzycach oraz Placówka Wsparcia Dziennego odgrywają istotną rolę w systemie pomocy dzieciom z grupy ryzyka szczególnie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w rodzinach z problemami uzależnień, zwłaszcza od alkoholu oraz problemem przemocy.

NZOZ ESKULAP W PYRZYCACH

Przychodnia upowszechnia wśród pacjentów materiały edukacyjne w formie broszur informacyjnych, ulotek, poradników wydanych pod patronatem PARPA pt. „Przemoc Wobec Dzieci”, „Niebieskie Karty – czy to dla mnie?”, ulotki informacyjne Pomorza Zachodniego dot. przemocy z adresami Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz najważniejszymi numerami telefonów, „STOP PRZEMOCY - pielęgniarki i położne w obronie krzywdzonych dzieci – praca zbiorowa NPZ i PARPA. Informacje z numerami telefonów gdzie szukać pomocy umieszczone są na tablicy ogłoszeń oraz w informatorze dla pacjentów. Najważniejsze numery telefonów udostępnione w przychodni: Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytut Psychologii Zdrowia PTP – 22 668 70 00, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” działające na zlecenie PARPA – 801 120 002, poradnia telefoniczna dla osób dorosłych w kryzysie emocjonalnym – 116 123, Dziecięcy telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka – 800 12 12 12, Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży - 116 11, www.niebieskalinia.pl (zakładka szukam pomocy), www.pokrzywdzenie.gov.pl (zakładka sieć pomocy), www.ms.gov.pl (zakładka działalność/przeciwdziałanie przemocy w rodzinie), poradnia e-mailowa: niebieskalinia@niebieskalinia.info. W ciągu 2024 r. odbyły się 2 wewnętrzne szkolenia m. in. z zakresu wypalenia zawodowego osób realizujących w których uczestniczyło 25 osób.

W ramach poradnictwa w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych prowadzone były indywidualne rozmowy lekarzy, pielęgniarek w ramach prowadzonych usług. Przychodnia posiada wykaz organizacji/instytucji udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej, w razie takiej potrzeby udostępnia adresy i telefony niezbędnych organizacji. Nawiązywano współpracę z Urzędem Miejskim w Pyrzycach, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pyrzycach, uczestniczono w zebraniach i szkoleniach organizowanych dla Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno - pomocowych

PLACÓWKI OŚWIATOWE

SZKOŁA PODSTAWOWA W PYRZYCACH

Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Pyrzycach realizowała opracowany Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny, który w swoich założeniach obejmował

działania służące przeciwdziałaniu przemocy, profilaktykę problemu oraz wsparcie kierowane do ofiar przemocy a także podejmowanie działań w stosunku do stosujących przemoc. W ramach Programu promowano i wdrażano prawidłowe metody wychowawcze w stosunku do dzieci i młodzieży. Osoby objęte realizacją programu to uczniowie szkoły - 376 osób oraz ich rodzice. Realizowano zajęcia profilaktyczne „Godzina dla Młodych Główn” - program, którego celem było normalizowanie rozmów o zdrowiu psychicznym, rozwijanie kompetencji emocjonalno – społecznych i samoświadomości wśród młodzieży oraz wyposażenie ich w narzędzie do otrzymywania wsparcia na różnych płaszczyznach życia. Programem objęci zostali uczniowie klas pierwszych i czwartych (90 osób).

Nauczyciele i specjaliści regularnie prowadzili działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych metod i kompetencji rodziców podczas indywidualnych spotkań, porad, konsultacji, wywiadówek, szkoleń dla rodziców. Działania skierowane były do wszystkich rodziców uczniów szkoły.

Przeprowadzono warsztaty dla rodziców pt. Przewodnicy w dorastaniu – świadome wychowanie. Sztuka budowania relacji z dzieckiem”, które miało służyć między innymi zbudowaniu umiejętności adekwatnego, pozbawionego agresji reagowania na emocje dziecka. Dla rodziców wszystkich uczniów odbyły się spotkania edukacyjne dla rodziców na temat Standardów Ochrony Małoletnich – ich założeń i głównych celów. Zorganizowano spotkania profilaktyczne z rodzicami wszystkich uczniów szkoły (376 osób) na temat przemocy domowej, jej konsekwencji emocjonalnych dla dziecka i wskazano właściwe metody wychowawcze – stosowanie konsekwencji, komunikacja i budowanie relacji. Szkoła na bieżąco i adekwatnie do potrzeb upowszechniała i przekazywała informacje w zakresie możliwości i form uzyskania szeroko rozumianej pomocy dotyczącej zjawiska przemocy. W miarę potrzeb udzielała poradnictwa i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową w formie objęcia opieką psychologiczną doświadczających przemoc, świadków przemocy (uczniów), przekazuje informacje o miejscach i osobach u których można uzyskać szeroką pomoc specjalistyczną. W roku 2024 wszczęto przez przedstawicieli placówki 6 procedur Niebieskie Karty w związku z podejrzeniem stosowania przemocy wobec uczniów szkoły. Zgodnie z przyjętymi Standardami Ochrony Małoletnich dla każdego ucznia doświadczającego przemocy domowej opracowywano Program Wsparcia na terenie placówki. W sytuacji podejrzenia stosowania przemocy domowej przez rodzica, na czas podjęcia odpowiednich działań, dziecko pozostaje pod opieką psychologa szkolnego bez możliwości kontaktu z rodzicem będącym potencjalnym sprawcą przemocy, szczególnie w sytuacji, gdy dziecko mówi, że boi się rodzica. W momencie gdy sytuacja na to wskazuje, szkoła kontaktuje się z KPP Pырzyce lub innymi instytucjami wspierającymi pracę szkoły, w celu ustalenia niezbędnych okoliczności. Pracownicy szkoły uczestniczyli w szkoleniu dla nauczycieli z sędzią Wydziału Karnego w Stargardzie na temat przemocy domowej. Nauczyciele i specjaliści na bieżąco doskonalą swoje umiejętności zawodowe, także w temacie wypalenia zawodowego oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, poprzez samodoskonalenie oraz udział w różnych formach doskonalenia zawodowego.

SZKOŁA PODSTAWOWA Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W PYRZYCACH

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi w Pырzycach w 2024 r. włączyła się w ogólnopolską kampanię „Dzieciństwo bez przemocy” a także kampanię realizowaną przy współpracy z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę oraz Krajową Koalicję Na Rzecz Ochrony Dzieci. Prowadzono działania na terenie szkoły propagujące założenia kampanii – informacji udzielono 700 osobom.

W ramach działań edukacyjnych służących wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych , jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów

przeprowadzono program wspierający dla rodziców „Wsparcie emocjonalne dziecka w ramach programu profilaktycznego – Rodzina dla Młodych Główn” oraz zorganizowano spotkanie profilaktyczne dla rodziców i nauczycieli dotyczące budowania poczucia wartości, tworzenia więzi i relacji z udziałem Dobromira Makowskiego – RAP pedagoga. Działania skierowano do 650 osób.

Szkoła podejmowała wspólne działania przy współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Podejmowano indywidualne, wielotorowe oddziaływania wobec uczniów oraz rodzin dotkniętych przemocą. Troje uczniów objęto działaniami edukacyjnymi obejmującymi zagadnienia psychologiczne dotyczące reakcji na przemoc domową (uczniowie doznający przemocy oraz świadkowie przemocy domowej). Z indywidualnego wsparcia psychologa szkolnego na terenie szkoły skorzystało 6 uczniów z rodzin doznających przemocy. Rozpowszechniano ulotki informacyjne Regionalnego Centrum Kryzysowego w Stargardzie oferującego szeroki wachlarz wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.

Osobom doznającym przemocy domowej wskazywano możliwości skorzystania ze wsparcia instytucji pomocowych: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej, Regionalne Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Leczenia Uzależnień dla dzieci, dorosłych i ich rodzin; wykazy lekarzy specjalistów- liczba osób do których skierowano powyższe - ok. 5 osób. Ukierunkowywano rodziny doznające przemocy domowej w zakresie otrzymania wsparcia instytucjonalnego, psychologa przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach oraz w Regionalnym Centrum Kryzysowym w Stargardzie. Wsparciem psychologicznym, pedagogicznym objęto 10 osób, w tym 5 rodzin.

Szkoła przekazała wykaz telefonów zaufania itp. 100 uczniom, realizującym program: Młode Główn – Otwarcie o Zdrowiu Psychicznym.

Przedstawiciele kadry pedagogicznej systematycznie poszerzali wiedzę z zakresu przemocy domowej, 4 osoby uczestniczyły w szkoleniach: Profilaktyka przemocy domowej, zasady prowadzenia działań poprzedzających wystąpienie zjawiska przemocy domowej; Zjawisko przemocy domowej oraz sytuacja psychologiczna osób doznających tej przemocy, zachowania osób stosujących przemoc domową i możliwość pomocy; Etapy pracy z osobami doznającymi przemocy domowej i stosującymi przemoc domową; Przemoc wobec dziecka; Przemoc domowa wobec osób starszych niepełnosprawnych; Współpraca w zespołach interdyscyplinarnych i grupach diagnostyczno-pomocowych; Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy domowej.

SZKOŁA PODSTAWOWA W BRZESKU

Placówka rozpowszechniała informacje w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy poprzez umieszczanie bieżące informacji dla uczniów i rodziców na facebooku, poprzez dziennik elektroniczny Librus oraz na gazetkach ściennych w klasach i korytarzu szkolnym, na którym mieści się również stała ekspozycja o tematyce profilaktycznej. W zakresie profilaktyki w ciągu 2024 r. odbyły się pogadanki z uczniami i rodzicami – 6 spotkań. Objęto 3 osoby działaniami edukacyjnymi indywidualnymi, grupowymi. Pedagog szkolny uczestniczył w szkoleniu dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, dla członków zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno – pomocowych organizowanym przez Urząd Marszałkowski w Szczecinie. Ponadto 26 nauczycieli brało udział w szkoleniu Standardy Ochrony Małoletnich oraz dyrektor szkoły w spotkaniu gminnym Jak zapobiegać przemocy domowej”.

SZKOŁA PODSTAWOWA W OKUNICY

Placówka rozpowszechniała informacje w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy poprzez umieszczanie bieżące informacji dla uczniów i rodziców na gazetkach szkolnych, zajęcia warsztatowe, pogadanki na godzinach wychowawczych oraz pedagogizację rodziców na wywiadówkach. W roku 2024 realizowano program profilaktyczny „Młode głowy”. Prowadzono działania edukacyjnych służących wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową podczas godzin wychowawczych, na zebraniach z rodzicami a także konsultacjach indywidualnych (62 uczniów i ich rodziców). W zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej szkoła współpracowała z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pyrzycach, pedagogami i psychologami z Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Pyrzycach, z kuratorami sądowymi. Rozpowszechniano materiały w ramach Kampanii Otwórz się na pomoc z Gminą Pyrzyce – Program Profilaktyki Zdrowia Psychicznego (przemoc, alkoholizm). Wobec 29 osób realizowano indywidualne, grupowe działania edukacyjne dot. zagadnień psychologicznych, reakcji na przemoc. Kadra pedagogiczna uczestniczyła w 2 szkoleniach w zakresie wypalenia zawodowego (23 osoby).

PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 3 z ODDZIAŁEM INTEGRACYJNYM W PYRZYCACH

Placówka brała udział w Społecznej Kampanii Dzieciństwo bez przemocy, działaniami objęto 4 grupy, ok. 100 dzieci, materiały z kampanii zostały udostępnione również rodzicom w ramach pedagogizacji. W ramach prac zespołu interdyscyplinarnego przy placówce 2 osoby zostały poinformowane o możliwych punktach pomocy, wsparciu instytucji lub osób specjalistów wspierających osoby doznające przemocy domowej w gminie Pyrzyce. W okresie od 01.09.2024 r. troje dzieci zostało objętych procedurą Niebieskie Karty, w tym 2 na wniosek pracowników przedszkola. Nauczyciele wzięli udział w szkoleniach: Profilaktyka przemocy domowej, zasady prowadzenia działań poprzedzających wystąpienie zjawiska przemocy domowej (3 osoby); Zjawisko przemocy domowej oraz sytuacja psychologiczna osób doznających tej przemocy, zachowania osób stosujących przemoc domową i możliwość pomocy (3 osoby); Etapy pracy z osobami doznającymi przemocy domowej i stosującymi przemoc domową (3 osoby); Przemoc wobec dziecka (1 osoba); Przemoc domowa wobec osób starszych i niepełnosprawnych (1 osoba); Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy domowej (1 osoba)

PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 4 W PYRZYCACH

Placówka prowadziła działania edukacyjne i dydaktyczne, a także poradnictwo dla rodziców, współpracowała z różnego rodzaju instytucjami rządowymi i samorządowymi. Zakres współpracy obejmował szeroko rozumiana profilaktykę, bezpieczeństwo oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczną dzieciom i ich opiekunom. W roku 2024 dla rodziców trzyletnich dzieci przeprowadzona została prelekcja „Wspieranie rozwoju dziecka i kompetencji wychowawczych opiekunów” poprowadzona przez psychologa Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Pyrzycach. W holu przedszkola udostępnione są numery alarmowe oraz Kodeks Praw Dziecka. W placówce funkcjonuje Polityka Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem, dostępna w formie przepisów oraz w formie obrazkowej dla dzieci. Rodzice zostali zaznajomieni z nią podczas zebrania z rodzicami. Nauczyciele wzięli udział w szkoleniach: „Współpraca z rodzicami i sposoby komunikacji”; „Jak rozmawiać

z rodzicami o trudnych sprawach. Porozumienie bez przemocy w praktyce przedszkolnej.” W zakresie wsparcia dzieci z rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty przedszkole zapewnia pomoc psychologiczno-pedagogiczną, sytuacja dzieci jest na bieżąco monitorowana.

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W PYRZYCACH

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach organizuje zajęcia edukacyjne skierowane do osób dotkniętych przemocą. Zajęcia prowadzone są przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, psychologa, radcę prawnego. Tematyka spotkań dotyczy przysługujących praw, sposobach ochrony dziecka, a także postępowania w sytuacji kryzysowej - w tym możliwości odseparowania się od sprawcy przemocy. Spotkania odbywają się w każdą ostatnią środę miesiąca od godz. 14.00 do godz. 15.00.

Kontynuowano program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową. Zgodnie z zakresem zadań należących do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach w roku 2024 prowadzone były 3 edycje Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domowa w której uczestniczyło: w I edycji 10 osób, w II edycji 11 osób, w III edycji 4 osoby.

Zadania powiatu, związane z interwencją kryzysową realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej. Interwencję kryzysową stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. Z pomocy placówki mogą korzystać wszyscy, którzy znaleźli się w nagłym lub przewlekłym kryzysie psychicznym, w sytuacji zagrożenia lub po traumatycznych przejściach. Pomoc udzielana jest nieodpłatnie. W ramach interwencji kryzysowej udziela się pomocy psychologicznej, terapeutycznej, poradnictwa socjalnego lub prawnego.

Dyżury w Punkcie Interwencji Kryzysowej odbywały się dwa razy w tygodniu: poradnictwo psychologiczne: w poniedziałki w godz. 16⁰⁰ do 19⁰⁰, oraz w środy w godz. 16³⁰ do 18³⁰; poradnictwo prawne: we wtorki w godz. 16.⁰⁰ do 19⁰⁰ oraz w środy w godz. 16³⁰ do 18³⁰.

PORADNIA PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA W PYRZYCACH

W roku 2024 Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna organizowała warsztaty „Szkoła dla Rodziców” 2 edycje, w których udział wzięło 20 osób. Szkoła dla Rodziców jest programem profilaktyki uniwersalnej ukierunkowany na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli. Adresowany do dorosłych.

Celem warsztatów jest wspieranie rodziców i wychowawców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą. Nauka umiejętności lepszego porozumiewania się, refleksja nad własną postawą wychowawczą, wymiana doświadczeń, to małe kroki ku głębszej relacji, dającej zadowolenie, poczucie wzajemnej bliskości. To także nauka dialogu i kształtowanie więzi opartych na wzajemnym szacunku. Ucząc umiejętności otwartego porozumiewania się w rodzinie program jednocześnie przyczynia się do budowania silnej więzi między rodzicami a dziećmi. Szkoła dla Rodziców uczy nie tyle „metod” co budowania relacji w duchu podmiotowości i dialogu.

Poradnia włączyła się w Kampanię „Dzieciństwo bez przemocy”. Na bieżąco zamieszczano materiały dot. przemocy domowej na portalu społecznościowym facebook oraz na tablicach informacyjnych Poradni – plakaty, broszury, ulotki.

SĄD REJONOWY W STARGARDZIE

Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Stargardzie wykonywali zadania o charakterze wychowawczo – resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanymi z wykonywaniem prawomocnych orzeczeń sądu. Działania obejmowały rodziny wobec których Sąd zdecydował o ograniczeniu władzy rodzicielskiej rodzicom małoletnich dzieci poprzez nadzór kuratora sądowego. Powodem ograniczenia władzy rodzicielskiej są różne zaniedbania oraz inne czynniki, które w ocenie Sądu powodują nieprawidłowe wykonywanie władzy rodzicielskiej tj. różnego rodzaju zaniedbania zdrowotne, emocjonalne, szkolne, materialne, alkohol, narkotyki itp., ale również przemoc zarówno psychiczna jak i fizyczna. II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej ds. karnych prowadził 20 postępowań wykonawczych wobec osób, które zostały skazane za stosowanie przemocy w rodzinie (art. 207 kk) zamieszkujących na terenie gminy Pyrzyce.

KOMENDA POWIATOWA POLICJI W PYRZYCACH

Zjawisko przemocy w rodzinie jest niewątpliwie jedną z sytuacji kryzysowych, w jakiej należy podjąć skuteczne działania interwencyjne. Funkcjonariusze komendy Powiatowej Policji w Pyrzycach obok Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pyrzycach, przedstawicieli oświaty i ochrony zdrowia wykonywała zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Policja jako instytucja odpowiedzialna za bezpieczeństwo obywateli, podejmuje w tym zakresie zdecydowane działania zapobiegawcze. Wszystkie podejmowane działania miały na celu pomoc osobom doznającym przemocy domowej oraz jej zwalczaniu. Każdy przejaw stosowania przemocy domowej był sprawdzany i weryfikowany indywidualnie.

Komenda Powiatowa Policji w Pyrzycach prowadziła czynności edukacyjne w zakresie przemocy domowej oraz w zakresie profilaktyki zapobiegania przemocy domowej w trakcie których przekazywane były mieszkańcom miasta i gminy Pyrzyce ulotki informacyjne i inne materiały dydaktyczne pomocne osobom dotkniętym przemocą domową. Osoby doznające przemocy domowej jak i osoby stosujące przemoc po wdrożeniu procedury Niebieskie Karty objęte były osobistym nadzorem ze strony właściwego miejscowo dzielnicowego, który ściśle współpracował z Zespołem Interdyscyplinarnym.

W roku 2024 na terenie miasta i Gminy Pyrzyce przeprowadzona została kampania pod nazwą „Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”. Komenda Powiatowa Policji w Pyrzycach wszczęła 21 postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową, w tym zakończono 6 postępowań, a 15 postępowań zostało umorzonych. W 3 przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania przygotowawczego.

W zakresie uniemożliwienia kontaktowania się osób stosujących przemoc domową z osobami doznającymi przemocy domowej KPP Pyrzyce podjęła następujące środki: w 8 przypadkach wobec stosujących przemoc zastosowała nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, w 8 przypadkach zastosowano zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy na wyrażoną w metrach odległość zakaz kontaktowania się. W celu zapobiegania kontaktowania się osób stosujących przemoc domową z osobami doznającymi przemocy w roku 2024 wszczęto 4 postępowania w sprawach związanych z przemocą domową, zatrzymano 4 osoby stosujące przemoc,

złożono 4 wnioski do prokuratury o zastosowanie ww. środków zapobiegawczych.

W roku ubiegłym odbyło się 6 szkoleń podczas których poruszane były tematy z zakresu procedury Niebieskie Karty oraz pomocy osobom doznającym przemocy domowej. W szkoleniach brało udział łącznie 55 uczestników.

Zgodnie ze zgromadzonymi i przetwarzanymi danymi w Systemie Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji w okresie od dnia 1 stycznia 2024 do dnia 31 grudnia 2024 wdrożono 24 procedury „Niebieskie Karty”, w tym 17 procedur stanowią nowe rodziny, a pozostałe to kolejne zgłoszenie w rodzinach objętych już procedurą oraz wszczętych jednocześnie przez inny podmiot).

STRAŻ MIEJSKA W PYRZYCACH

Straż Miejska ściśle współpracuje z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pyrzycach w podejmowanych działaniach interwencyjnych w środowiskach dysfunkcyjnych. W roku 2024 przedstawiciele Straży wraz z przedstawicielami innych instytucji brali udział w w 3 interwencjach w związku z zagrożeniem przemocy domowej. Podjęte czynności wynikały z potrzeby zabezpieczenia dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej

PROKURATURA REJONOWA W PYRZYCACH

W roku 2024 w Prokuraturze Rejonowej w Pyrzycach zarejestrowanych było 79 postępowań dotyczących przemocy domowej. Wszczęto 59 postępowań przygotowawczych związanych z przemocą domową, z czego 14 zostało zakończonych odmowa wszczęcia, 29 postępowań umorzono, a wobec 29 podejrzanych o stosowanie przemocy domowej prokurator skierował akt oskarżenia do sądu. Wobec 8 podejrzanych prokurator zastosował dozór Policji z jednoczesnym zakazem kontaktowania się i zbliżania do osób pokrzywdzonych.. W toku prowadzonych postępowań przygotowawczych osobom pokrzywdzonym udzielane są niezbędne informacje o możliwości korzystania z pomocy psychologicznej i innej. W sprawach prowadzonych przeciwko podejrzanych o czyny dotyczące przemocy w roku 2024 zastosowano 16 środków zapobiegawczych w postaci tymczasowego aresztowania. Wzorem lat ubiegłych przez okres jednego tygodnia realizowany był „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem”. Ze względu na brak „przyjaznego pokoju” przesłuchania nieletnich w sprawach prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Pyrzycach odbywają się w Sądzie Rejonowym w Stargardzie przy ul. Okrzei 8. W roku 2024 przesłuchano 45 małoletnich.

Działania realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny Gminy Pyrzyce w roku 2024 zbieżne były z celami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pyrzyce na lata 2024 – 2027. Stanowiły także odpowiedź na lokalne potrzeby, które zdiagnozowano m. in. w trakcie prowadzenia procedur „Niebieskie Karty”. Dzięki skoordynowanemu działaniu instytucji oferta pomocowa Gminy Pyrzyce w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie była adekwatna do potrzeb osób wymagających wsparcia. Podjęto szereg nowych rozwiązań dla realizacji działań takich jak: edukacyjne, wspierające, motywujące, poradnictwo pedagogiczne i psychologiczne oraz zwiększono dostęp do informacji nt. przemocy i ofert wsparcia dla mieszkańców gminy. Zapewniono specjalistyczne poradnictwo poprzez kontakt telefoniczny oraz za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej.

Instytucjami, które w roku 2024 wszczęły najwięcej procedur „Niebieskie Karty”, jest Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej które ze względu na charakter swojej pracy, jako

pierwsze docierają do rodzin z problemem przemocy, podejmując działania interwencyjne. Wzrosła liczba formularzy NK-A przekazywana przez przedstawicieli oświaty, co wynika z przyjętych przez wszystkie placówki oświatowe standardów ochrony małoletnich. Obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich przed przemocą został wprowadzony ustawą z 28.07.2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023r., poz. 1606). Zmiany te mają stanowić jeden z rodzajów szczególnych środków ochrony małoletnich. Do 15 sierpnia 2024 r. dyrektorzy szkół, przedszkoli i placówek oświatowych zobowiązani są do wdrożenia standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Został również wprowadzony szerszy niż dotychczas obowiązek weryfikacji osób dopuszczonych do pracy lub do innej działalności z dziećmi (np. straż, praktyki) w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

Najczęstszą przyczyną przemocy jest spożywanie alkoholu, narkotyków, a także nieuzasadniona zazdrość, problemy finansowe, choroba psychiczna. Za najczęstszą stosowaną formę przemocy jest przemoc psychiczna w formie poniżania, obrażania, obrzucania wyzwiskami i przekleństwami a także fizyczna w formie popychania, uderzania. Osobami dotkniętymi przemocą najczęściej są kobiety i dzieci, a osobami stosującymi przemoc najczęściej są mężczyźni. Jako źródło agresji w stosunku do członków agresji nadal postrzegany jest alkoholizm członka rodziny.

W przeciwdziałaniu problemów m.in. przemocy bardzo ważne jest, aby w porę na nią zareagować. Pozytywnym jest to, że społeczność lokalna w coraz większej mierze reaguje na przemoc. Poprzez realizowane działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie udzielana pomoc jest bardziej skuteczna, a profilaktyczne oddziaływania powodują wzrost świadomości wśród społeczności lokalnej. Ułatwia to osobom doznającym jakiegokolwiek formy przemocy podjęcie działań zmierzających do poprawy własnej sytuacji.

Osoby uwięzione w problem przemocy mają możliwość otrzymania niezbędnej pomocy i wsparcia od instytucji do tego uprawnionych, co oznacza, że nie są pozostawione same sobie. Osoby dotknięte tym problemem coraz chętniej korzystają ze wsparcia, konsultacji, poradnictwa psychologicznego i prawnego.

Priorytetem stanowiącym wyznacznik zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, akty wykonawcze, oraz potrzeby które uwidaczniają się podczas realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pyrzyce na lata 2024-2027. Program nawiązuje do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pyrzyce oraz do Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Planowany jest w perspektywie kilkuletniej. W miarę potrzeb i zmiany sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

Program zakłada kontynuację działań mających na celu ochronę i pomoc osób doznających przemocy domowej w tym zwiększenie działań w szczególności wobec dzieci i młodzieży, podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej, podnoszenie jakości profesjonalizmu służb zajmujących się pomocą i wsparciem oraz przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Zgodnie z Załoženiami Programu podejmowane są działania prowadzące do zwiększenia jakości i skuteczności pomocy i wsparcia środowisk dotkniętych przemocą domową lub zagrożonych występowaniem zjawiska przemocy domowej poprzez:

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, w tym o możliwościach i dostępnych formach pomocy i wsparcia
- wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

- zapewnienie dostępności do pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc domową
- zapewnienie odpowiedniej jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej
- podnoszenie kwalifikacji i wzmacnianie kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób doznających i stosujących przemoc domową.

Dla osiągnięcia powyższych założeń obierając kierunki działań w tym zakresie do dalszej pracy na najbliższe lata rekomenduje się podejmowanie oddziaływań we wskazanych niżej, obszarach:

1. Realizacja kampanii społecznych w zakresie przemocy domowej, wychowania bez przemocy, relacji i komunikacji w rodzinach.
2. Wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy domowej na poziomie rodzinnym, jak i społeczności lokalnej.
3. Wczesna diagnoza środowisk rodzinnych pod kątem zagrożenia przemocą, obejmująca interdyscyplinarne działania służące rozpoznaniu problemu oraz zaplanowaniu adekwatnych działań zaradczych.
4. Rozwój poradnictwa specjalistycznego, wsparcia socjalnego oraz pracy terapeutycznej z dziećmi, osobami dorosłymi zagrożonymi i doświadczającymi przemocy domowej.
5. Wspieranie tworzenia i funkcjonowania grup wsparcia i samopomocowych dla osób, rodzin doświadczających przemocy.
6. Zapewnienie ogólnodostępnej pomocy terapeutycznej dla dzieci doświadczających przemocy.
7. Wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej i sprawny przepływ informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
8. Ustawiczne zwiększanie kompetencji pracowników służb społecznych m.in. w zakresie diagnozy przemocy domowej, aspektów prawnych tych problemów i sposobów ich rozwiązywania, mechanizmów współpracy międzyinstytucjonalnej.

W celu zwiększenia efektywności i jakości pracy Gminy Pirzyce w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w roku 2024 m. in. podjęto starania aby zapewnić osobom doznającym przemocy domowej miejsca w ośrodkach wsparcia, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej poprzez zawarcie porozumienia bądź umowy. Na podstawie informacji otrzymanych ze Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Gorzowie Wielkopolskim, Świnoujściu, Białogardzie Gmina Pirzyce ma możliwość skierowania, bez względu na rejon zamieszkania, osób doznających przemocy do ośrodka wsparcia zapewniającego całodobowe schronienie. Funkcjonowanie ośrodka finansowane jest z Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy tj. budżetu Państwa i nie są zawierane w tym zakresie żadne porozumienia lub umowy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego.

W stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową działania podejmowane są adekwatnie do zdiagnozowanych problemów występujących w rodzinie. w skład grupy diagnostyczno pomocowej realizującej indywidualny plan wsparcia powoływani są przedstawiciele instytucji kompetentni dla wskazanego problemu.

Opracowano diagnozę potrzeb szkoleniowych członków zespołu oraz grup diagnostyczno – pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, na podstawie ankiet sporządzonych w miesiącu lutym 2024 r. oraz w miesiącu sierpniu dla nowych członków ZI, gdp. Ankietowani głównie wskazali następujące zagadnienia: dziecko w roli ofiary i sprawcy przemocy, procedura odebrania dzieci, radzenie sobie z zachowaniami agresywnymi. Osoby realizujące zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej odbyli obowiązkowe szkolenia przeprowadzone on-line przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego w okresie wrzesień 2024 – grudzień 2024.

Biorąc pod uwagę potrzeby osób doznających przemocy od września 2024 realizowany był w ramach powstałej grupy wsparcia program „Mam moc. Powstrzymam przemoc” realizowany w formie grupowej poprzez działania edukacyjne oraz program terapeutyczny. Program wynosił 40 godzin zegarowych, trwał od 12.09.2024 r. do 06.02.2025 r., obejmował zagadnienia dotyczące m.in. rodzajów, przyczyn i skutków przemocy oraz cykli przemocy, wpływ przemocy na dzieci i sposoby postępowania z nimi, portret osoby doznającej przemocy i stosującej przemoc, poczucie własnej wartości, system wsparcia, jak stawiać granice i prawa osoby doznającej przemocy, umiejętności komunikacyjne, kształtowanie umiejętności wychowawczych, formy pracy nad sobą. Ponadto odbyło się spotkanie z policjantem, pracownikiem socjalnym. Spotkania grupy wsparcia odbywały się w każdy czwartek miesiąca w godz. 17.00 – 19.00.

Ze względu na ograniczone środki finansowe nie wdrożono systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc w formie m.in. supervizji, coachingu, doradztwa. Wskazane wsparcie zostanie uwzględnione do realizacji w 2025 r. Założono również opracowanie programu edukacyjnego lub wspierającego dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny lub psychologiczno – terapeutyczny. Realizacja w dużym stopniu zależy od potrzeb i zainteresowania przez odbiorców programu.

Na podstawie przyjętych działań przez instytucje odpowiedzialne za realizację programu, rekomendowanych należy przyjąć, iż osiągnięto następujące efekty:

1. Ustawiczne działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno – pomocowych.
2. Świadczenie kompleksowej pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz świadków przemocy domowej.
3. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy domowej, jak i dla osób stosujących przemoc.
4. Zwiększenie poziomu wiedzy osób stosujących przemoc na temat skutków prawno – moralnych przemocy domowej.
5. Wzrost liczby osób stosujących przemoc potrafiących kontrolować swoje agresywne zachowania oraz rozwiązywać konflikty bez użycia przemocy.
6. Nabycie przez dzieci i młodzież umiejętności i wiedzy na temat podstawowych zasad przeciwdziałania przemocy.
7. Nabycie przez rodziców wiedzy i umiejętności na temat właściwych ról i postaw rodzicielskich, a także właściwego rozwiązywania wewnątrz rodzinnych konfliktów w rodzinach zagrożonych przemocą.
8. Zwiększenie wiedzy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej u profesjonalistów zajmujących się tą problematyką.
9. Zwiększenie efektywności pracy pracowników służb i instytucji udzielających pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
10. Zmiana postaw mieszkańców Gminy Pyrzyce wobec zjawiska przemocy.

Wdrożenie wskazanych wyżej rekomendacji może stanowić długi proces, ponieważ wymaga z jednej strony działań realizowanych na bieżąco, zapewniających stałe oddziaływania profilaktyczne oraz wsparcie osobom zagrożonym i dotkniętym problemem przemocy. Z drugiej strony natomiast należy rozważyć i podjąć działania długoterminowe, uwzględniające obecne i przyszłe uwarunkowania, służące wzmocnieniu zasobów instytucjonalnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz zapewnieniu, osobom tego potrzebującym, dostępu do specjalistycznej pomocy.

Sprawozdanie opracowała:
Agnieszka Gajewska -Kuca
Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach